

Pogumno v reforme in demokracijo

Minila sta šele dobra dva meseca kar smo dobili dolgo pričakovani Zakon o podjetjih, za katerega je mogoče trditi, da je v primerjavi s prejšnjim Zakonom o združenem delu, dosežen velik premik k ustvarjanju osnovnih pogojev za uveljavljanje tržnega gospodarstva, ni pa mogoče zanikati tudi tega, da je še močno obremenjen z miselnostjo in pojmi, kakršne je vseboval njegov predhodnik. Prav zaradi tega je mogoče ocenjevati, da je vsaj še za polovico predolg s svojimi 197 členi in zaradi tega prenormiran, da bi v njem gospodarski subjekti našli dovolj svobodnega manevrskega prostora, kakršnega tržna ekonomija potrebuje. Nerazčistični pogledi z ideološkim predznakom in nedorečenosti bodo zato terjali podzakonske predpise za katerimi je biloval že prejšnji zakon o združenem delu.

Ne glede na vse navedeno, so ga v delu delovnih organizacij naše občine že pojavile prve lastovke, da bi se čimprej prilagodile ozračju tržnega gospodarstva. Ta trenutek se to odraža šele v iskanju možnih oblik organiziranja. V tem pogledu so zaenkrat najgloblje zaorali v Litostrojo, kjer se nameravajo z referendumom odločiti o preoblikovanju v eno delovno organizacijo, katero sedaj predstavlja petnajst temeljnih organizacij združenega dela. O tem razmišljajo že tudi v medvoškem DONIT-u. Nekoliko drugače so se odločili v ljubljanskem potniškem prometu, kjer so se odločili za izstop iz SOZD-a Integral in se oblikovati v samostojno delovno organizacijo. V Avtomontaži razmišljajo zopet drugače, kjer se navidez ne bo nič spremenilo, vseeno pa gre za precejšnjo vsebinsko razliko, saj se bo do dosedanjih TOZD-i preoblikovali v družbena podjetja, skupaj z mešanina podjetij pa nja bi se organizirali iz SOZD-a v sestavljeno podjetje, je povedal glavni direktor Walter Mišlej. O tem zaenkrat šele tečejo razprave in se bodo o tem konceptu dokončno odločili z referendumom.

Pri poslovnem in proizvodnem organiziranju se bodo zgledovali po trendih menagementa razvitega sveta, v katerem so dozorela spoznanja, da so najbolj uspešna in fleksibilna podjetja in firme, katere zaposlujejo okrog 300 delavcev. Kakšne oblike lastništva bodo vpleljali, še ne vedo, saj je na primer glede delničarstva še veliko neznan, kajti politična in družbena klima še vedno nista takšni, da bi ta instrumentarij lahko nemoteno deloval.

Trenutno je Avtomontaža zaradi ustvarjene izgube enega TOZD-a pod ukrepom družbenega varstva. Kakor je med razgovorom povedal glavni direktor, niso pretirano vznemirjeni zaradi te izgube, saj je v ekonomiji znano, da je vsaka panoga v določenem časovnem ciklusu podvržena za krajše obdobje oscilacijam večje ali manjše uspešnosti, od konjunkturalne do izgube. Sedanja izguba enega TOZD-a je v precejšnji meri posledica večletne orientacije izvoza v dežele nerazvitega sveta. Zato bo njihova bodoča prioriteta naloga, čimveč usmeriti svojega izvoza na zapadno tržišče, kar bo ugodno vplivalo, ne samo na prilaganje propulzivnim proizvodnim programom, ampak bo imelo skozi kooperativno sodelovanje s tujimi partnerji, s konkurenco na teh tržih močan vpliv na produktivnost, rentabilnost in ekonomsko učinkovitost, je razmišljal naš sogovornik.

Zelena luč za tržno obnašanje gospodarstva je torej prižgana. V tej smeri so storjeni komaj prvi koraki. Njim morajo slediti odločnejši, vsebinsko radikalnejši. Računati je treba, da se bodo stopnjevali tudi odpori. Na poti k cilju v svet odprtega in svobodnega delovanja ekonomskih zakonitosti, brez vpliva politike in države, bomo našli na zasedi vseh vrst, od lastne zaprte, dogmatsko konzervativne miselnosti, okostenelega birokratizma, do brezobzirnega totalitarnega unitarizma in centralizma, ki latentno negovan nekaj desetletij, zadnje čase še posebno stopnjevano grozi v nekaterih delih Jugoslavije s svojimi pritiski, da bi si ohranil dominantni položaj v družbi, s katerega bi se še naprej prilagajal in prerazdeljeval rezultate tujega dela. Pri tem se poslužuje vseh mogočih, obrabljenih demagoških konstruktorov in parol o bratstvu in enotnosti, „zajedništvu“, socialističnem samoupravljanju, socialistični demokraciji, kar je že doslej sam zlorabil. Po logiki „držite tatu“ obdobje druge specialne vojne, kontrarevolucije in vsega kar ima na stari zalogi svoje orožarne.

Zato mora biti naš prvi odgovor nanje samo odločno zavzeta usmerjenost v izvajanje gospodarske reforme, v razvijanje pluralizma in resnične demokracije, ki so naš edini porok, da se nekoč izkopljejo iz vsakršnih kriz, kamor nas je pahnil že dosednji kreator sistema.

Ivo Osolnik

RAZPIS NAGRAD IN PRIZNANJ V LETU 1989 ZA DOSEŽKE PRI RAZVIJANJU IN KREPITVI SAMOUPRAVLJANJA

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane podeljuje v letu 1989 za posebne uspehe pri razvijanju in krepitvi uresničevanja samoupravljanja v praksi

5 nagrad in 10 priznanj

Nagrade in priznanja podeljuje Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane vsako leto ob 27. juniju — dnevu samoupravljalcev Jugoslavije posameznikom, delovnim skupinam in organizacijam, ki so s svojim delom in zgle-dom v daljšem obdobju pomembno prispevali k učinkovitosti samoupravljanja v lastni sredini in širše.

Predlog za podelitev nagrade in priznanja lahko predlagajo osnovne organizacije Zveze sindikatov, občinski organi Zveze sindikatov in mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane, samoupravni organi v delovnih organizacijah, druge družbenopolitične organizacije, družbene organizacije ali strokovna društva.

Predlog za nagrade in priznanja pošljite do 28. aprila 1989 na naslov: Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane, Kopitarjeva 4 — Komisija za odlikovanje in priznanja — za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke pri razvijanju in krepitvi samoupravljanja.

Vse podrobnejše informacije daje tajništvo mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljane, telefon 216-283 ali 216-255.

MLADINSKE DELOVNE BRIGADE IN TABORI

MDA so svoje odslužile

Zadnje čase se veliko govori o preusmeritvi MDA. Mladinci Litostroja so se odločili, da svoje delavce strokovnjake ne bi pošiljali na akcije, ampak da bodo sami v tovarni za svojimi stroji izdelali malo HE. Res je nesmiselno strokovnjake za določena področja pošiljati, da delajo s krampom in lopato, če lahko njihovo znanje bolje izkrostitimo. Karkorkoli obrnemo, MDA so svoje odslužile. Postavlja se vprašanje: kaj narediti? Ali jih ukiniti ali jih pustiti v takšni obliki kot so?

Vemo, da ima medalja dve plati. Prva: MDA imajo svojo določeno tradicijo, vzbujajo spomine na čase po vojni, za katere lahko trdimo, da so bili težki, vendar vedri časi, časi ko so imeli ljudje pred seboj perspektivo. Nima smisla ukiniti akcije, je zato, ker sedaj te perspektive ne vidimo.

MDA še vedno ostajajo pomemben prostor, kjer se mladi srečujejo. Mlademu človeku daje specifično izkušnjo kolektivnega življenja in samopodrivne. Verjetno bo nekdaj rekel, da so MDA starina, za v muzej. Vendar, vsaka civilizirana družba svoje starine ceni kot del svoje kulture (npr.: v akropoli nihče več ne stanuje, pa je kljub temu polna ljudi; nihče več se ne bojujejo z lokom in puščicami, športno lokostrelstvo pa le obstaja). Torej, MDA ohranimo kot del naše preteklosti, kot kulturni spomenik in kot „muzej“ socialistične mobilizacije množic.

Druga plat: pri ustanovitvi MDA je bilo planirano, da bi se jih večina udeleževali študentje in učenci, toda temu ni tako. Poglejmo samo našo občino Šiško; zadnjih 8—10 let nismo imeli niti enega študenta v svojih brigadah. Večina brigadirjev je bila iz DO. Tako lahko trdimo, da zadnja leta združeno delo financira MDA, se pravi, da so DO prisiljene pri MDA dvakrat financirati izvedbo le-teh. Enkrat preko svojih delavcev, drugič pa s samoupravnimi sporazumi o združevanju sredstev.

Da v obstoječi obliki MDA ne rešujejo in ne morejo reševati družbenoekonomskih problemov, kaže dejstvo, da bi večji učinek pri zaposlovanju nezaposlenih in pri razvoju določenih krajev dosegli, če bi zbrali sredstva in materiale, ne pa izvajali MDA v njih. Delovne organizacije bodo verjetno bolj pripravljene na tak način sodelovanja, kakor na obstoječi. Taka oblika dela pa pred-

stavlja manj dela in večji ter hitrejši učinek.

Na MDA je bilo značilno „razkazovanje fizične moči“, telesne kondicije, predvsem moških. Najpomembnejša značilnost ženske na akciji je bila, da je ženska. V tej fazi pa se pojavi tudi uvajanje (in se tudi vse bolj uveljavlja) mladinskih delovnih taborov. Najprej kot alternativa MDA potem pa kot nekaj kar obstaja poleg MDA. Tabori ponujajo možnost kreativnega nastopa mladim, ki se kaže v njihovi samoiniciativi, v možnosti, da so udeleženi pri samem nastajanju tabora, da so neposredno zainteresirani za problematiko, ki se na taboru obdeluje, in da organizirajo tabor na demokraciji in necentralističen način.

Potrebujemo inovativno, tehnično, tehnološko razvito družbo, kjer bodo organizirani gospodarski subjekti sposobni odpravljati razvojne in socialne razlike, kjer seveda mladinsko prostovoljno delo ne bo več nujen, temveč le dobrodošel element, ki se bo vključeval v posamezne projekte.

Glede na to, da v naši občini nismo uspeli že vrsto let sestaviti niti ene brigade, predlagam Predsedstvu, da gremo v organizacijo taborov. Prva in prioriteta naloga bi bila izgradnja male HE, ki jo delajo mladinci Litostroja za potrebe tekstilne tovarne „Bača Podbrdo“. Avgusta lanskega leta, od 2. 8. do 20. 8. 1988 je v tem taboru „Bača“ delalo 20 mladincev, in sicer na izgradnji 3 km dolge poti od tovarne pa do zajetja, kjer bo umetno jezero. V tem letu je v planu narediti prekop za cevi do zajetja do tovarne, kjer bo tudi stala litostrojka HE. Mladinci Litostroja pa čakajo, da bo podpisana pogodba o nabavi strojne opreme med Litostrojem in DO Bača.

Sijamhodžić Sead

V Lekovem vrtcu so dobili računalnik

V vzgojno-varstveni ustanovi Najdihojca — enota tovarne Lek, so od novega leta bogatejši za osebnih računalnik Spectrum. Do zamisli o nakupu je prišlo na roditeljskem sestanku, ko so se starši domislili, da bi tovarna Lek kupila računalnik in barvno TV za otroke iz starejših skupine, eden od očetov pa je bil mentor pri urejanju programa. Otroci, ki jim je računalnik namenjen, so stari od 5 do 7 let.

Namen novega računalnika je pripraviti otroke za branje in seznanjanje s števili. Igrice kot Cicibanova abeceda, Ciciban šteje, Ciciban računa, otroke na zanimiv način vodijo v svet črk in števil. Kot pravi Dolores Selan — upravnica tega vrtca, v katerega je vključeno 60 otrok staršev zaposlenih v tovarni Lek, je njena glavna naloga iskati ravnotežje med zadovoljitvami razvojnih potreb otrok ter pričakovanji staršev.

In kako sprejemajo otroci to novo napravo, ki jih bo popeljala v 21. stoletje? Kot novo, zanimivo igrarico, ki je pritegnila njihovo pozornost in na kateri radi sodelujejo. Pomembno pri tem je, da delo z računalnikom otrok ne osami, temveč pozitivno vpliva na delo v skupini, hkrati pa jim teži radovednost ob neznanih pojmihi. Poleg tega so se začeli otroci sami zanimati tudi za besede v tujem jeziku. Seveda skrbimo zato, pravi Selanova, da otroci ne presedijo več kot 10 minut dnevno pred računalnikom, saj imamo nenehno v mislih tudi tisto

drugo negativno skrajnost, ki se ne hote pojavi ob besedi računalnik — da te otroke nekako otopi in odtrga od drugih, morda bolj „zdravih“ dejavnosti. Zato je časovna omejitev tu na mestu. Še naprej bo podarek vzgoje na raziskovanju in otroški domisljaji. Do abstraktnih pojmov bodo otroci prihajali z lastnim delom, računalnik jim bo le pomagal uresničiti že razvito raven simbolnega mišljenja.

Torej nakup novega računalnika temelji na vedenju, da predšolskemu otroku koristi, če ga postopoma seznanimo z računalnikom kot delom njegovega okolja, nikakor pa mu z njim ne smemo nadomestiti neposredne izkušnje z resničnim svetom.

V. Ž.

DU tudi v KS Gameljne-Rašica

Po dolgem mrtvilu smo se v KS Gameljne - Rašica prebudili upokojenci. Na novo smo ustanovili društvo upokojencev Gameljne - Rašica, s sedežem v domu narodnega heroja Staneta Kosca. S svojim delom želimo popestriti življenje upokojencev v KS.

Predsednik DU
Gameljne - Rašica
Jožica Židar

RAZPIS

Za „akcijo videza in urejenosti bivalnega okolja“

Ljubljanska turistična zveza že tretje leto razpisuje v sodelovanju z Občinskimi konferencami SZDL „akcijo videza in urejenosti bivalnega okolja“. Na dveh zaključnih prireditvah smo najzaslužnejšim TD in KS podelili priznanja.

Ker akcija dobiva vse širše razsežnosti, prav tako pa je tudi skrb za varstvo okolja vse bolj prisotna, je prav, da akcijo nadaljujemo skupaj z vami.

Želimo torej, da vaša OK SZDL skupno s Turističnimi društvi objavijo razpis za akcijo v občinskih glasilih, nosilec akcije pa je lahko turistično društvo, krajevna skupnost oziroma ustrezno telo pri OK SZDL, v kolikor seveda deluje.

Zato objavljamo RAZPIS ZA OCENJEVANJE VIDEZA UREJENOSTI IN ČISTOČE BIVALNEGA OKOLJA.

Na pobudo Ljubljanske turistične zveze je predsedstvo OK SZDL Ljubljana Šiška sprejela sklep o razpisu za ocenjevanje videza, urejenosti in čistoče bivalnega okolja. Razpis se razpisuje za območje celotne občine, zato naj se razpisu odzovejo vse krajevne skupnosti.

KAJ OCENJUJEMO

V vašem okolju ocenjujemo:

- a) zunanost hiše,
- b) gospodarska poslopja,
- c) dvorišče in vrt ob hiši.

Pri ocenjevanju se upoštevajo kmetije in druge hiše na vasi:

- videz fasade hiše, balkonov, oken (vzdrževanje, red, čistoča, cvetje),
- splošni videz, vzdrževanje, red okoli gospodarskih poslopij, urejenost gnojšč in okolič,
- red, čistoča in urejenost dvorišč in vrtov ob hiši (urejenost gredic, cvetni nasadi).

Pri blokovni gradnji ocenjujemo:

- a) zunanost zgradbe, balkoni, okna,
- b) vhod v zgradbo in stopnišča,
- c) zelenice, parkirišča, površine okoli zgradbe.

Pri ocenjevanju upoštevamo:

- vzdrževanje zgradbe, red in cvetje na balkonih in oknih,
- čistoča in red pri vseh v vrtovih in na stopniščih,
- čistoča na zelenicah, parkiriščih in površinah okoli zgradbe (vzdrževanje klopi, otroških igrišč, poti, nasadov cvetja in grmovnic).

V naselju individualne gradnje ocenjujemo:

- a) zunanost hiše, okna, balkoni,
- b) vrt in ograja,
- c) dvorišče in javne površine pred lastnikovo parcelo in okoli nje.

Pri ocenjevanju upoštevamo:

- videz hiše — vzdrževanje, red in cvetje na balkonih in oknih,
- videz vrtov in ograj — urejenost gredic, cvetnih nasadov, redno vzdrževanje kovinskih, lesenih ograj in žive meje,
- urejenost dvorišča in okolične garaže (red, čistoča), čistoča na javnih površinah pred parcelo in okoli nje.

Pri družbenih objektih ocenjujemo:

- a) zunanost zgradbe,
- b) zelenice, parkirišča, površine okoli zgradbe.

Pri ocenjevanju upoštevamo:

- vzdrževanje zgradbe (čistoča) in urejenost zelenic, parkirišč, dostopov.

KAKO SE OCENJUJE

Vse navedene pod a, b in c se točkjuje ločeno od 1 do 10 točk. V komisiji so trije ali največ pet članov. Vsak član ocenjuje sam, skupna ocena pa je povprečje točk.

Primer:

Prvi član dodeli 5 točk, drugi 6, tretji 4 točke, posebej za a, posebej za b in za c. Točke seštejemo in delimo s tri. Pri objektih — kmečki hiši, bloku, individualni gradnji, družbenemu objektu upoštevamo tudi estetsko arhitektonski videz stavbe.

Če je krajevna skupnost velika, se lahko imenuje več komisij za eno krajevno skupnost. V tem primeru so se komisije dolžne dogovoriti za skupne kriterije v okviru pravilnika za ocenjevanje.

KDO OCENJUJE

Organizator akcije v KS je turistično društvo, kjer pa ga ni, nosilec akcije določi KK SZDL (društva, komisije ...).

Ocenjevalna komisija izroči svoje pisne ocene nosilcu akcije najkasneje 7 dni po opravljenem ocenjevanju.

KDAJ SE OCENJUJE

Ocenjuje se v mesecu maju in septembru. Prvo ocenjevanje bo zaključeno 15. junija, drugo pa 15. oktobra.

RAZGLAS REZULTATOV

Po končani akciji nosilec akcije na krajevni običajni način ali kako drugače razglasi rezultate. Nosilec akcije lahko izda pisno ali kakšno drugačno priznanje največ desetim najboljšim ocenjenim gospodinjstvom, hišnim svetom, delovnim kolektivom ... Krajanom, ki ne skrbijo za svoje bivalno okolje, lahko nosilec akcije pošlje pisno opozorilo oziroma poziv za sodelovanje v akciji.

Na predlog občinskih komisij bo Ljubljanska turistična zveza ob zaključku tekmovanja podelila najboljšim TD ali KS posebna priznanja (največ tri za vsako občino) na posebni javni prireditvi.

TURISTIČNA DRUŠTVA IN KRAJEVNE SKUPNOSTI, ZA AKCijo SE NEMUDOMA PRIJAVITE OK SZDL LJUBLJANA-ŠIŠKA, TRG PREKOMORSKIH BRIGAD 1, LJUBLJANA.

Pri „Kosobrinu“ dobite vse . . .

Vrtičkarjem in vsem tistim, ki radi sami pridelujejo zelenjavo in vzgajajo cvetje, bo kot nalašč trgovina na Vodnikovih cestih 89, ki sta jo odprla Stane Premr in Matjaž Valušnik že 18. februarja letos. S fotoaparatom in beležko smo nedavno tega tudi mi pokukali v to zasebno trgovino, in verjeli ali ne, splešča se jo obiskati.

Na voljo je bogata izbira semen, nekaj malega tudi uvoženih, razni pripomočki vrtičkarjem in nekaj kmetijskega orodja. Poleg semen boste na policah našli tudi razna zaščitna sredstva in umetna gnojila. Valušnik in Premr že sedaj razmišljata o popestritvi ponudbe. V kratkem bodo v prodaji tudi nekatere hišne prijateljice, ptice, konec maja pa naj bi bilo na policah več vrst čajev in zdravilnih zelišč. Ob koncu naj povemo še to, da je trgovina odprta vsak dan od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 13. ure.

Pa dober nakup!

J. Č.